



**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Deputationis Procuratoris Pauperum Formula X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

de Advocato, per Text. in cap. Ex litteris
1. de offic. Judic. ubi Glof. & Host. num. 7. &
potest quem cogere ad suscipiendum illo-
rum patrocinium, etiam in Criminali-
bus, l. nec quidquam 9. §. Advocatos, ff. de
offic. Procons. l. providendum 7. Cod. de po-
stul. Barbof. in dicto cap. 1. n. 2. de Offic. Judic.
Glof. in cap. De presentium verb. defunfor
16. quest. 1. Conciol. resol. Crimin. verb. Advoca-
tatus resol. 2. nu. 2. multando renitentem,
aut illi prohibendo munus advocationis
exercendi, Zacch. de salar. quest. 52. num.
109. & seqq. quem sequitur Zaul. observ. ad
Stat. Favent. tom. 1. rub. 13. lib. 3. nu. 5.

3. Pauperes etenim, qui non habent,
quod offerant, si ab Episcopo non prote-
gantur, non solum in judicio, & extra
contemnuntur, sed etiam contra verita-
tem opprimuntur, ut inquit Text. in cap.
Pauper 11. quest. 3.

4. **DOCTRINA.** Non est necesse,
quod Advocatus Pauperum sit laureatus,
sicuti jam dixi de Advocato Fiscali, ex
quo Advocati officium solum doctrinam
exigit: Nam multi laureati sunt Doctores
necessitatis, idest sine lege, cum ne-
cessitas non habeat legem; Vel sunt mo-
netæ tonsæ, idest sine litteris, cum tales
monetæ non habeant litteras, quos Do-
ctorellos vacat, & irridet Grat. disceptat.
186. n. 41. & 42.

5. **AD FORVM NOSTRVM SPE-
CTANTES.** Pauperes, & miserabiles
personæ possunt convenire illorum Debi-
tores in Foro Episcopi, cap. super quibus-
dam, §. ult. de verb. signif. cap. Signifi-
cantibus de offic. deleg. cap. Ex parte de for.
comp. Leoncil. de privil. Pauper. privil. 165.
per tot. part. 2. & præsertim ubi adest con-
suetudo, Sac. Congr. Immunit. in Montis Fa-
lisci 26. Februarii 1636. in Macerat. 18.
Novemb. 1653. in Aesina 51. Maii 1639. &
15. Junii 1675. Eisque Judex ex officio
mandare debet, ut dentur acta gratis, l.
tam dementis Cod. de Episc. audientia, ibi-
que Glof. & DD. Pelleg. prax. Vicar. part.
4. sect. 10. num. 78. & præcipit Const. Pii
IV. la 58. §. 83.

6. **GRATIS DEFENDAS.**
Quoniam Advocati tenentur requisiti ege-
nis amore Dei patrocinium gratis præsta-
re, ut in Statu Ecclesiastico mandant

Constitutiones Apostolicæ Benedicti XII.
la 2. §. 2. & Pauli V. la 71. & generaliter
ubique ex communi DD. Sententia, Guaz-
zin. ad defens. reor. in præfat. n. 5. Gratian.
discept. 55. n. 46. Nicol. in glof. verb. Advoca-
tatus, & quod recusantes peccent morta-
liter ex D. Thom. & Cajet. tenent Guaz-
zin. ubi supra, Barbof. in cap. Non licet Ju-
dic. 11. quest. 3. n. 8. Caroc. de locat. par. 3. tit.
de libert. quest. 7. n. 4. & seqq.

7. Hoc tamen debet intelligi quando
Pauperes, & egeni fovent bonum jus,
aliàs in quacumque judicii parte, si Ad-
vocatus agnosceret causam illorum esse
injustam, teneretur patrocinium dimitte-
re; eosque admonere, ut causam dese-
rant, vel componant, ne ipse peccet ali-
ter faciendo, & teneatur de proprio ad
restitutionem expensarum, ut ex D. Tho.
2. 2. quest. 71. art. 3. monet Lazzar. quest.
Canon. sect. 3. quest. 12. num. 18. & 19. Nemo
enim Pauperi in mala causa debet esse mi-
sericors, cap. Si res 14. quest. 6.

8. **PRIVILEGIIS.** Advocatus Paupe-
rum, si est Laicus gaudet privilegio Fori,
ut declaravit Sac. Congr. Immunitatis in
Beneventana 20. Junii 1655.

Deputationis Procuratoris Pauperum.

FORMULA X.

SUMMARIUM.

- 1 Cura, & protectio Pauperum propria
est Episcoporum.
- 2 Pauperes debent habere in Tribunali
Episcopi Advocatum, & Procura-
torem.
- 3 Procurator Pauperum potest in judicio
comparere, & patrocinium sumere
etiam sine mandato.
- 4 Procurator Pauperum non debet illos
contemnere, quia Dominus judica-
bit causam eorum.
- 5 Procurator Pauperum suscipit nego-
cium, Advocatus personas, hic quasi
Tutor, ille quasi Curator, ille ca-
lamo, hic agit ore.
- 6 Procurator gratis Pauperibus pa-
tro-

patrocinium præstat.
Procurator, si pro Paupere postulare

recuset, potest affici pœna pecuniaria, ibid.

N. Episcopus N.

Dilecto N.

UT Pauperes, & miserabiles personę hujus Civitatis, & Dięcesis, quarum Cura nostrę Pastoralis sollicitudinis *maxima pars est*, in eorum litibus subleventur, virum probum, & idoneum, qui in judicio pro eis, postulare, & causas defendere queat, eligere, & deputare statuimus. Idcirco de tua scientia, & experientia valdę in Domino confisi, Te Procuratorem eorundem Pauperum pro causis in nostro Tribunali agendis, cum honoribus, oneribus, & exemptionibus solitis constituimus, & deputamus: Enixę Te in Domino hortantes, ut defensam, & patrocinium illorum tam in judicio, quàm extrã, & *etiam absentium omni charitate tamquam Patronus gratis suscipias*. Quoniam merces tua copiosa erit in Cęlis. In quorum &c. Datum &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

ADNOTATIONES.

1. **MAXIMA PARS EST.** Cura, & protectio Pauperum propria est Episcopi, & tenetur illos tueri, & defendere, Textus & Canones sunt aperti in c. *Pervenit*, & seq. 84. dist. c. 1. & per tot. 87. dist. c. Scire 23. q. 8. & c. 1. dist. 86.

2. **IN NOSTRO TRIBUNALI AGENDIS.** Non tantum debent Pauperes habere Advocatum, sed & Procuratorem, præsertim in Civitatibus qualificatis; & non solum in Tribunali Ecclesiastico, sed etiam Laicorum sumptibus publicis Civitatis constituendos, Zacch. de Salar. q. 52. n. 118. Barb. in c. *Ex literis* n. 6. de off. jud. ubi testatur in pluribus locis ita laudabiliter servari, Pirhing. in jus Can. to. 1. tit. 37. §. 1. affer. 3.

3. **ETIAM ABSENTIUM.** Pro pauperibus, etiam sine mandato potest Procurator comparere, & patrocinium assumere, Guazzin. tract. Moral. ad defens. animar. lib. 1. defens. 2. c. 3. n. 9.

4. **OMNI CHARITATE.** Non debet Procurator Pauperem contemnere, aut ei violentiam facere, quia Pauper est, neque contemnere egenum in Porta, quia judicabit Dominus causam ejus, & configet eos, qui confixerunt animam ejus, Prov. 22. v. 22.

5. **TAMQUAM PATRONUS.** Horta-

N. Cancellarius Episcopalis.

tur Procurator ad suscipiendum Pauperum patrocinium, ad ostendendam differentiam deputationis Advocati: Hic enim advocatur in consilium, Procurator verò Patronus litis dicitur, & causam agit: Advocatus suscipit personas, Procurator verò negotia; ille quasi Tutor, hic quasi Curator, ille agit magis calamo, hic ore.

6. **GRATIS SUSCIPIAS.** Quamvis Officium Procuratoris non sit publicum, & necessarium, prout est illud Advocati, adeo nemo invitus hoc suscipere cogatur, *Invitus* 17. C. de Procur. Nihilominus pro Pauperibus gratis agere, & causas defendere debet, Leonc. de privil. Paup. p. 2. priv. 339. n. 1. ubi n. 3. dicit, quod, si Procurator pro Paupere postulare, & agere recusaret, posset affici pœna pecuniaria, sed quod hoc privilegium Pauperum malè in praxi servetur.

Deputationis Depositarii Pignorum.

FORMULA XI.

SUMMARIVM.

1. *Electio Depositarii Pignorum pendet ab arbitrio Episcopi.*
2. *Depositarius Pignorum gaudet Fori Privilegio.*

N. Epi-